

2026-01-08

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN-2026-00003

M-2025-1800

Yttrande till Mark- och miljödomstolen, komplettering av ansökan om tillstånd för vattenverksamhet för bortledande av grundvatten vid Sandasjön

Förslag till beslut

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden noterar den inkomna kompletteringen och beslutar att bifalla yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, daterad 2026-01-08, angående komplettering i ansökan om tillstånd för vattenverksamhet för bortledning av grundvatten vid Sandasjön.
2. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tar beslutet med omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Nacka vatten och avfall har ansökt om tillstånd för vattenverksamhet för att inrätta en nödvattenanläggning för att ta ut grundvatten inom Sandasjöns vattenskyddsområde. Syftet är att nödvattenanläggningen ska kunna tas i drift vid avbrott i vattenledningsnätet.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har i tidigare yttrande framfört att nämnden inte har något att erinra mot att tillstånd beviljas för den planerade vattenverksamheten, under förutsättning att föreslagna skyddsåtgärder och kontrollprogram följs och kemikaliehanteringen är säker. Nämnden föreslog dock förtydliganden, tillägg om särskild beredskap för utsläpp, möjlighet för tillsynsmyndigheten att meddela stoppföreläggande samt önskemål om fossilfri arbetsplats.

Nacka vatten och avfall har under december 2025 bemött nämndens synpunkter. De tillstyrker förtydligande och ökad beredskap mot utsläpp samt anger att de kommer att utvärdera möjligheten till fossilfri byggarbetsplats. Nacka vatten och avfall motsätter sig dock att tillsynsmyndigheten ska kunna meddela stoppföreläggande om vattenuttaget leder till oacceptabel miljöpåverkan.

Nämnden noterar kompletteringen men har inget ytterligare att tillägga, utan vidhåller tidigare yttrande.

Ärendet

Nacka vatten och avfall har ansökt om tillstånd för vattenverksamhet till Länsstyrelsen i Stockholm. Ansökan avser tillstånd om att inrätta en nödvattenanläggning för uttag av grundvatten inom vattenskyddsområdet Sandasjön i Nacka kommun. Syftet med ansökan är att nödvattenanläggningen ska kunna tas i drift vid kriser och avbrott i ledningsnätet. Ansökan omfattar både tillstånd om vattenverksamhet och dispens enligt vattenskyddsområdets föreskrifter.

Nämnden svarade på ansökan i ärende MSN-2025-00194, den 15 oktober 2025. I yttrandet tillstyrkte nämnden anläggningen men förslog:

1. Förtydligande i villkor 4.6 om att tillsynsmyndigheten ska informeras inom ett dygn när vattenuttag påbörjas.
2. Tillståndet bör innehålla villkor om beredskapsplan för att motverka och möjliggöra ett snabbt omhändertagande av spill i samband med transporter till och från anläggningen, särskilt från olyckor längs grusvägarna till anläggningen.
3. Länsstyrelsen bör få delegation att meddela stoppföreläggande om verksamheten riskerar att leda till oacceptabel omgivningspåverkan.
4. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden anser att själva byggplatsen bör vara en fossilfri byggarbetsplats, helst med 100% elektriska arbetsmaskiner.

Nacka vatten och avfall besvarade dessa synpunkter till Mark- och miljödomstolen den 19 december 2025. I svaret tillstyrker de förtydligande av villkor samt krav på beredskapsplan för att motverka spill, samt beskriver att möjligheten till fossilfri byggarbetsplats ska utredas. De motsätter sig dock att Länsstyrelsen ska få möjlighet att meddela stoppföreläggande.

Domstolen har förelagt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att yttra sig senast den 29 januari 2026.

Miljötillsynsenhetens utredning och bedömning

Utredning och bedömning av verksamheten gjordes inför yttrandet i ärende MSN-2025-00194, den 15 oktober 2025. Miljötillsynsenheten ser det som positivt att Nacka vatten och avfall tillstyrker viktiga synpunkter. Miljötillsynsenheten ser det som rimligt, och i linje med kommunens klimat- och miljöambitioner, att fossilfri byggarbetsplats tas upp för utvärdering, men att det är skäligt att inte ha det som absolut krav om det är för svårt att uppfylla. Miljötillsynsenheten delar dock inte Nacka vatten och avfalls uppfattning om att det är orimligt att tillsynsmyndigheten får delegation att meddela föreläggande för att stoppa uttaget, om omgivningspåverkan från uttaget blir oacceptabel.

Sammantaget bedömer miljötillsynsenheten att nämndens tidigare yttrande bör kvarstå.

Beslutet behöver tas med omedelbar justering eftersom domstolen begär svar senast den 29 januari.

Ekonomiska konsekvenser

Den remitterade verksamheten innebär inga ekonomiska konsekvenser för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Verksamheten i sig innebär en investering för att säkra nödvattenförsörjning i kommunen, via Nacka Vatten och Avfall. Kostnaden framgår inte av ansökan. Nacka har dock inte hittat någon alternativ nödvattenlösning, så kostnaderna är nödvändiga för att uppfylla lagkravet på vattenberedskap.

Konsekvenser för barn

Det är viktigt för såväl barn som övriga kommuninnevånare att kommunen kan leverera nödvatten vid ett avbrott i dricksvattennätet. Grundvattenkvaliteten bedöms, utifrån Länsstyrelsens vatteninformation som god i vattenförekomsten Sandasjön Södra, där uttaget av vatten kommer att ske. Det är känt att barn utgör en känslig grupp i samhället och det ska beaktas att distributionen av vattnet ska vara av god dricksvattenkvalitet på både kort och lång sikt.

Konsekvenser för klimat och miljö

Det är viktigt för såväl barn som övriga kommuninnevånare att kommunen kan leverera nödvatten vid ett avbrott i dricksvattennätet. Grundvattenkvaliteten bedöms, utifrån Länsstyrelsens vatteninformation som god i vattenförekomsten Sandasjön Södra, där uttaget av vatten kommer att ske. Det är känt att barn utgör en känslig grupp i samhället och det ska beaktas att distributionen av vattnet ska vara av god dricksvattenkvalitet på både kort och lång sikt.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 8 januari 2026

Bilaga 1. Förslag till yttrande, den 8 januari 2026

Bilaga 2. Föreläggande om yttrande, Mark- och miljödomstolen den 19 december 2025

Inklusive NVOA:s svar på yttranden.

Bilaga 3. Nämndens yttrande MSN-2025-00194, den 15 oktober 2025

Emma Rosengren
Enhetschef
Miljötillsynsenheten

Tore Liljeqvist
Gruppchef
Miljötillsynsenheten